

А К Т

лісопатологічного обстеження лісових насаджень КП КСР "Спеціалізоване лісокомунальне підприємство" на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

23 січня 2025 року

с. Крупець Хмельницької області Шепетівського району

Нами, провідним інженером лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Василем ОРЛОМ, (на підставі листа комунального підприємства Крупецької сільської ради "Спеціалізоване лісокомунальне підприємство" (далі - КП КСР "Спеціалізоване лісокомунальне підприємство") від 14 січня 2025 року № 12), директором КП КСР "Спеціалізоване лісокомунальне підприємство" Богданом ШМАТОМ та лісничим КП КСР "Спеціалізоване лісокомунальне підприємство" Віктором КОВБОЮ, в період з 22.01.2025 по 23.01.2025 року, проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) для планування та здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні КП КСР "Спеціалізоване лісокомунальне підприємство". Обстеженням встановлено наступне:

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2014 РСЛП "Ліс" представлених для лісопатологічного обстеження та причини призначення заходів і ступеня пошкодження насаджень:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							Категорія лісів	Вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Ступінь пошкодження насадження
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м3 на 1 га				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Полянська ЛМД	16	11	10,2	-	10,2	10СЗК	50	0,75	1А	22	22	355	4	СРВ	коренева губка, малий та великий соснові лубоїди	середній
Полянська ЛМД	16	15	8,1	(1)	7,2	10СЗК	25	0,85	1А	12	12	170	4	СРВ	коренева губка, малий та великий соснові лубоїди	сильний
Полянська ЛМД	16	19	2,3	-	2,3	10СЗ+БП	40	0,70	1А	18	18	260	4	СРВ	малий та великий соснові лубоїди	середній
Полянська ЛМД	16	28	11,7	(1)	10,8	10СЗК+ДЗ	35	0,70	1А	16	16	215	4	СРВ	коренева губка, малий та великий соснові лубоїди	середній

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Поліська ЛМД	17	34	16,5	-	16,5	10СЗ	65	0,65	1	22	26	310	4	СРВ	малий та великий соснові лубоїди	середній
Всього ВСР по КП КСР "Спеціалізоване лісокомунальне підприємство"					47,0											

Лісопатологічне обстеження лісових насаджень, що належать КП КСР "Спеціалізоване лісокомунальне підприємство" проводилося без валки модельних дерев шляхом візуального обстеження деревостанів, а також повалених дерев на ділянці або на суміжній з нею для визначення видового складу стовбурових шкідників з метою визначення причин масового всихання лісових насаджень, стану осередків масового розмноження шкідників та хвороб лісу, а також визначення видів, обсягів, строків, місць та особливостей здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Загальна обстежена площа по КП КСР "Спеціалізоване лісокомунальне підприємство" складає 47,0 га.

По причинах розладнання та деградації насаджень в загальному по підприємству (за переважаючим збудником хвороби/шкідником):

Вид шкідників, хвороб та інших патологій	Ступінь пошкодження			
	слабкий	середній	сильний	Всього
лубоїди соснові малий та великий		18,8		18,8
коренева губка		21,0	7,2	28,2
Разом		33,8	7,2	47,0

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Основними причинами розладнання обстежених хвойних деревостанів з головною породою СЗ є діяльність комплексу стовбурових шкідників у видовому складі яких на сосні провідне місце посідають лубоїди соснові - лубоїд сосновий малий (*Blastophagus minor* Hart.), лубоїд сосновий великий (*Blastophagus piniperda* L.) в стадії затухання, в меншій мірі - короїд верхівковий (*Ips acuminatus* Gyll.) в стадії паузи (відпрацьований старий сухостій). Переважна кількість дерев, що відноситься до сухостою минулих років відпрацьовані стовбуровими шкідниками родин златок (*Buprestidae*), в незначному відсотку – представниками родин вусачів (*Cerambycidae*). Водночас у ходах стовбурових шкідників поширюються офіостомові гриби – збудники синяви та інші патогени. Сухостійні дерева поодинокого та групового розміщення.

Частина насаджень вражені кореневою губкою в минулих роках, в цілому відповідають середньому та сильному ступеню пошкодження.

Збудниками стовбурових гнилей, а це в основному ядрові та ядрово-заболонні гнилі, є трутові гриби які заражають дерева базидіоспорами через обламані гілки, морозобійні тріщини та інші пошкодження стовбурів і гілок. Ураження стовбуровими гнилями призводить до бурелому, сніголаму та захаращення насаджень.

Також причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням та пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів, внаслідок не достатньої кількості опадів у вегетаційному періоді та зміні умов місцезростання на більш посушливі та перестійністі даних насаджень.

В цілому всихання крон окремих лісоутворюючих порід дерев коливається в межах від 1/2 до 2/3 крони. Поодинокі в насадженнях наявні дерева з плодовими тілами дереворуйнівних грибів – трутовиків, серед яких найчастіше зустрічаються - трутовик дубовий несправжній та трутовик дубовий та інші їх види, що теж призводять до появи та розповсюдженню у внутрішніх тканинах деревини стовбурових гнилей. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні та буреломні дерева, а також дерева з ухилом більше 30 градусів.

Обстеженні лісові насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження коренових та стовбурових гнилей, вторинних (стовбурових) шкідників і відносяться до II класу біологічної стійкості.

При обстеженні лісових ділянок, які потребують призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів, виявлено ознаки відведення дерев в рубку відповідно до п.26 Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України за № 555 від 27 липня 1995 року (далі - Санітарних правил в лісах України).

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до Санітарних правил в лісах України рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (СРВ) на загальній площі 47,0 га у 2025 році.

Під час проведення даного обстеження лісовій охороні КП КСР "Спеціалізоване лісокомунальне підприємство" надавалась методична допомога з питань лісозахисту.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводиться силами лісової охорони КП КСР "Спеціалізоване лісокомунальне підприємство"

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Південно-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.
2. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
3. З метою недопущення появи та розповсюдження стовбурових шкідників та збереження технічних якостей деревини рубки поліпшення санітарного стану лісів необхідно провести в максимально стислі терміни з урахуванням сезонного розвитку шкідників і хвороб лісу та мікроклімату регіону.
4. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно подрібнювати та розкидати рівномірно по ділянці, для недопущення розвитку осередків стовбурних шкідників.
5. Осередки шкідників та хвороб лісу виявлені даним лісопатологічним обстеженням поставити на облік.

Акт складений в трьох примірниках:

1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";

2-й - Південно - Західному міжрегіональному УЛМГ;

3-й - КП КСР "Спеціалізоване лісокомунальне підприємство"

ПІДПИСИ :

Провідний інженер-лісопатолог сектору моніторингу стану
лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" ДСЛП
"Київлісозахист"

Василь ОРЕЛ

Директор КП КСР "Спеціалізоване лісокомунальне
підприємство"

Богдан ШМАТ

Лісничий КП КСР "Спеціалізоване лісокомунальне
підприємство"

Віктор КОВБА